

 [instagram.com/harmonija_knjige](https://www.instagram.com/harmonija_knjige)
 [facebook.com/harmonija_knjige](https://www.facebook.com/harmonija_knjige)
www.harmonijaknjige.rs

NASLOV ORIGINALA:

新装・増補版「捨てる！」技術

SUTERU! GIJUTSU

English title: The Art of Discarding

by Nagisa Tatsumi (辰巳渚)

Copyright © 2005 Nagisa Tatsumi

All rights reserved.

Za izdanje na srpskom jeziku © Publik praktikum 2026

Original Japanese edition published by TAKARAJIMASHA, Inc., Tokyo.

Serbian language translation rights arranged with TAKARAJIMASHA, Inc.

through The English Agency (Japan) Ltd. and Anna Jarota Agency.

ZA IZDAVAČA:

Marko Sabovljević

UREDNIK:

Marina Sabovljević

PREVOD:

Tamara Jorgovanović

LEKTURA I KOREKTURA:

Lidija Cenić

DIZAJNER KORICA:

Siniša Subotić

ŠTAMPA:

Alpha print, Zemun

TIRAŽ:

1.000

IZDAVAČ:

Publik praktikum, imprint Harmonija

Dobrovoljačka 10/I, Zemun

office@publikpraktikum.rs

011/4202 544; 011/4202 545

GODINA IZDANJA:

2026

Sva prava su zadržana. Nijedan deo ove knjige ne sme se kopirati ni prenositi u bilo kom obliku ili bilo kojim sredstvima, elektronskim ili mehaničkim, uključujući foto-kopiranje, snimanje ili bilo koji sistem za skladištenje i pretraživanje informacija, bez pismenog odobrenja izdavača.

Nagisa Tacumi

UMETNOST
RASPREAMANJA

HARMON**IA**NIJA

Tema pospremanja prvi put mi je privukla pažnju kad sam bila u višim razredima osnovne škole. Katalizator je bila knjiga pod nazivom *Umetnost raspremanja* Nagise Tacumi, koja je objašnjavala važnost oslobađanja od nepotrebnih stvari... Još uvek se sećam šoka i iznenađenja koje sam osećala dok sam je čitala u vozu. Toliko me je zaokupila da sam gotovo propustila stanicu. Kad sam se vratila kući, otišla sam pravo u svoju sobu s pregršt kesa za đubre i ostala zatvorena nekoliko sati. Iako je soba bila mala, do trenutka kad sam završila imala sam osam punih kesa... Zaboravila sam da većina ovih stvari čak i postoji. Nakon toga sam gotovo sat vremena sedela nepomično na podu, zurila u gomilu kesa i pitala se: „Zašto sam, zaboga, želela da čuvam sve ove stvari?“

Mari Kondo, odlomak iz knjige *Magija pospremanja koja će vam promeniti život*

SADRŽAJ

PREGOVOR: Hvatanje ukoštac sa <i>stvarima</i>	11
UVOD: Šta vam je teško da bacite i zašto?	21
PRVI DEO: Ovladajte veštinom bacanja	35
1. NE ZADRŽAVAJTE „ZASAD”	37
2. IZBEGAVAJTE „PRIVREMENO” SMEŠTANJE – ODLUČITE ODMAH!	42
3. „JEDNOG DANA” NE DOLAZI NIKAD	46
4. „STVARNO PRAKTIČNO!” NEKOM DRUGOM – IRITANTNO SMEĆE ZA MENE	50
5. NIŠTA NIJE SVETO	54
6. KAD IMATE, KORISTITE	58
7. METODI SKLADIŠTENJA I ORGANIZACIJE NISU REŠENJE	61
8. „MOŽDA BI OVO MOGLO DA LETI...”	68
9. NE BRINITE SE DA ĆETE SE REŠITI NEČEGA ŠTO NE BI TREBALO	71
10. NE TEŽITE SAVRŠENSTVU	75
DRUGI DEO: Vreme je da ga se otarasimo	79
1. NE GLEDAJ – BACI!	81
2. BACITE TU I TADA	84
3. ODBACITE KAD PREMAŠI ODREĐENU KOLIČINU	90
4. ODBACITE NAKON ODREĐENOG VREMENSKOG PERIODA	93
5. REDOVNO BACANJE	96
6. ODBACITE STVARI ČAK I AKO SE I DALJE MOGU KORISTITI	101
7. POSTAVITE KRITERIJUME ZA BACANJE	106

8. IMAJTE DOSTA PUTEVA ZA BACANJE	109
9. POČNITE OD MALOG	112
10. KO SE REŠAVA ČEGA? RASPODELITE ODGOVORNOST	115
TREĆI DEO: Kako se osećati bolje u vezi sa bacanjem stvari	119
POGOVOR	130
O AUTORKI	132

PREDGOVOR

Hvatanje ukoštac sa *stvarima*

Bacanje: to je osnovno pitanje. Svi ovih dana imaju previše „stvari”. Stalno ih izbacujemo, ali se i dalje gomilaju. Na poslu se suočavamo sa beskrajnim hrpama papira. Kod kuće, koliko god prostora za skladištenje imali, nikada nam nije dovoljno. Stvari se razmnožavaju, a naš životni prostor se smanjuje. Opkoljeni smo. Znamo da moramo nešto da uradimo. Kad bismo samo mogli da se otarasimo svega, kakvo bi to olakšanje bilo!

Devedesetih godina prošlog veka došlo je do procvata ekološkog razmišljanja, koje se proširilo i na novi milenijum: budite dobri prema Zemlji... Reciklirajte... Ne proizvodite smeće... To je stvorilo novi način rasuđivanja o stvarima i onome što nam *treba* nasuprot onome što *želimo*. Ali još uvek smo pretrpani. Zašto? Kako to da ova poplava stvari nikada ne jenjava?

Znamo kako bi bilo dobro kada bi sve te stvari nestale – pa zašto ih onda čuvamo? Zašto uvek osećamo krivicu ako nešto bacimo? Razmotrimo ova pitanja malo bliže.

STVARI I NAŠ OSEĆAJ ZA OTPAD

U prošlosti su stvari bile dragocene. Pre početka masovne proizvodnje i masovne potrošnje – što je počelo relativno skoro – pazilo se na stvari. O njima smo se brinuli i koristili ih što je duže moguće. Čak i kad su gubile svoju prvobitnu

namenu, nalažena im je druga. I tek kada su sve moguće funkcije bile iscrpljene, konačno smo ih bacali. Isto je bilo i sa hranom. Ljudi su umeli da jedu do poslednjeg zrna pirinča u svojim činijama. Bilo je glavno da se nešto iskoristi do kraja, baci i tek onda kupi novo. To je bio ciklus i u tom kontekstu je osećaj stida zbog rasipanja (*mottainai* na japanskom) postao vrlina.

Ali život je danas drugačiji.

Tokom šezdesetih i sedamdesetih novi i uzbudljivi električni uređaji prodavali su se baš zato što su bili novi i uzbudljivi. Pojavilo se verovanje da je novo = dobro, pa su stvari koje su bile stare odmah menjane. Sve je više i više električne robe, odeće i sličnih stvari preplavilo naše živote i do kraja osamdesetih čin kupovine postao je sam po sebi cilj.

Navikli smo se na ovu vrstu potrošnje, ali zato što više ne kupujemo iz nužde, stvari se neminovno gomilaju daleko bržim tempom nego što se troše, pa se davimo u njima.

Prelazak iz ere kada su stvari bile dragocene u eru prekomerne ponude bio je previše iznenađan. Zaglavljani smo između tradicionalnog osećaja za rasipanje (*mottainai*) i novog sveta u kome ima sve više stvari.

BUDITE POZITIVNI PREMA BACANJU

Moramo da rešimo ovu dilemu. Ako nastavimo ovako, nikada se nećemo osloboditi magije koju stvari imaju nad nama.

Može li nam ekološki svesniji ili ekonomičniji način života pomoći da razbijemo čaroliju? Ako se brinemo o stvarima i kupujemo samo ono što je neophodno, da li ćemo biti slobodni? Pa meni ne bi uspelo. Ne bih želela da prestanem da kupujem. Smanjenje nereda je lepo, ali treba da budete pravi stoik da biste uživali u životu bez novih stvari.

Dobar je osećaj biti okružen predmetima koji nam se sviđaju. Raduje nas da nosimo novu odeću. Imam TV i dnevne novine, ali želim i časopise. Ako bih da kupim nove tanjire ili bokal, ne želim da mislim da postoji vrlina u tome što ću sprečiti sebe da to učinim. Štednja novca nije dobra ako ne možemo da uživamo u životu.

Dakle, želimo da uživamo u udobnostima, ali ne želimo da se stvari gomilaju. Ne želimo ni da se osećamo kao rasipnici. Da li je to moguće? I, ako jeste, kako?

Ova knjiga je tu da pomogne. Ono što želim da predložim je pozitivan stav prema bacanju. Da bismo se uhvatili ukoštac sa našim pretrpanim životima, moramo početi da raščišćavamo stvari. Umesto da se brinete o rasipnosti, neka zadatak bacanja bude prilika da razmislite o stvarnoj vrednosti svoje imovine. Pogledajte stvari koje ste dozvolili da se nagomilaju. Razmišljanje o tome zašto ih imate pomoći će vam da shvatite zašto vas drže. I dok određujete šta da bacite, a šta da zadržite, shvatićete šta je zaista neophodno.

UMETNOST BACANJA I UMETNOST ŽIVLJENJA

Prvo morate preispitati svoj odnos sa fizičkim predmetima. Deset stavova prema bacanju opisanih u prvom delu će vam pomoći. Ne kažem da bi trebalo da promenite svoj način razmišljanja u potpunosti, ali ako vas brine bacanje stvari, možda je vreme da ga malo prilagodite. Samo pokušajte da usvojite ključne tačke iz ovog odeljka u kojima se pronađete. To može pomoći da se olabavi stisak stvari oko vas. Drugi deo uvodi deset praktičnih strategija odstranjivanja. Kao i u prvom delu, isprobajte ono što za vas ima smisla. Ako vam samo jedna od strategija postane navika, život će vam postati mnogo bolji. U trećem delu postoje neke opšte informacije koje bi trebalo da vam olakšaju da pronađete način da se oslobodite stvari. Nadam se da će vam biti korisno da ovo kombinujete sa sugestijama iz prethodna dva dela.

Naći ćete mnogo detalja u knjizi, ali umetnost bacanja je u stvari vrlo jednostavna. To je prosto pitanje da postanete svesni ranijeg nesvesnog ponašanja i da svoj pristup imovini vidite kao deo umeća življenja. Nadam se da će vam knjiga pomoći da to postignete.

NEMOJTE REĆI DA JE TO GUBITAK

Vrlo je jednostavno: zadržite stvari koje koristite i bacite one koje ne koristite. Predmeti dobijaju život tako što se koriste.

Čuvanje nečega zato što bi bilo šteta da se toga otarasimo je neka vrsta mučenja. Oslobodite sebe rasprave o gubitku i počecete da vidite vrednost stvari.

STVARI I ŽIVOTNA SREDINA

Otkako sam 2000. godine napisala ovu knjigu, ekološka svest je postala ključni deo razmišljanja društva.

Danas ima mnogo propisa o reciklaži. Postoje stvarna i onlajn tržišta za polovnu robu. Ekološki prihvatljivi proizvodi – od recikliranog toaletnog papira do hibridnih automobila – jeftini su i visokog kvaliteta. Možemo imati ekološki prihvatljiv način života, a da ne razmišljamo neprestano o tome.

Sve je to dobrodošao razvoj događaja. Ali da li je obim nereda smanjen? Da li je prestalo gomilanje stvari u našim domovima?

Ne koliko ja vidim. Čini se da nereda ima kao i uvek. Prodavnice polovne robe i pijace su prepune. I malo-malo, pa TV i novine objavljuju priče o tome kako da iskoristite svoj prostor za odlaganje.

Ako bi ova svest dovela do opšteg odgušenja života i domova, onda bi situacija bila drugačija. A činjenica da se to nije desilo znači, po mom mišljenju, da ne postoji stvarna veza između našeg odnosa sa stvarima i naše svesti o okolini.

EKOLOŠKA SVEST NEĆE REŠITI PROBLEM VIŠKA STVARI

Podrazumeva se da se o ekološkim problemima mora razmišljati na nacionalnom ili globalnom nivou. Pitanja kao što su povećana entropija ili komparativni uticaj na životnu sredinu veoma su udaljena od našeg svakodnevnog bitisanja – teško je održati i mikro i makro perspektivu. Čak ni naučnici koji istražuju ovu oblast ne mogu biti sigurni oko iscrpljivanja fosilnih goriva ili rasta rupa u ozonskom omotaču. Dakle, kako da u svakodnevnom životu uzmemo sve ovo u obzir?

Na individualnom nivou, ekološka svest ne može ići mnogo dalje od toga da ne razbacujemo smeće, ne sipamo mleko u kanalizaciju, da se brinemo o stvarima i pažljivo ih koristimo, ne ostavljamo svetlo, ponovno koristimo torbu za kupovinu ili kupujemo ekološki prihvatljive proizvode.

Da budem jasna, ne dovodim u pitanje važnost zaštite životne sredine. Društvo mora da se razvija tako da vodi računa o okolini. I, naravno, bolje je da ljudi znaju za to nego da su neuki ili nezainteresovani. Ono što hoću da kažem je, prvo, da su ekološki problemi preveliki za pojedince da se njima sami bave i, drugo, da život u skladu sa ekologijom neće rešiti probleme koje imamo sa neredom, prenatrpanošću stvarima u svetu oko nas ili u našim domovima.

MENJANJE NAČINA NA KOJI RAZMIŠLJAMO O STVARIMA

Ekološka svest je validna smernica za život uopšte. Ali ako želimo da rešimo specifičan problem sa viškom stvari, moramo da promenimo način na koji se bavimo time.

Za mnoge od nas ideja je bila da unesemo još više stvari u svoj život, a zatim da ih sve zadržimo jer bi bilo rasipno da ih se otarasimo. Prepostavili smo da je dobro posedovati stvari, pa nas je to ohrabrilo da ih imamo previše.

Ali posedovanje nečega nije samo po sebi dobro. Moramo razmotriti da li su te stvari neophodne, da li se koriste. A ako je nešto nepotrebno, trebalo bi da ga se otarasimo. To je suština umeća bacanja. Jednom kada shvatite da ne morate zadržati ono što je nepotrebno, moći ćete da bolje koristite uz pravilnu brigu ono što *jeste* neophodno.

Ne morate previše razmišljati o tome. Ne morate da rešite na početku da budete zadovoljni sa samo nekoliko stvari. Ne morate sebi reći da je pažljivo postupanje sa stvarima dobro za životnu sredinu. Samo uzimajte svaki predmet jedan za drugim i zapitajte se: da li mi je potreban? Može li se baciti? Ovaj proces selekcije će smanjiti višak dok ne postignete

optimalan nivo posedovanja. Do tada će vaš stil života već biti bolji prema okolini.

KADA VAS OSEĆAJ RASIPANJA SPREČI DA RAŠČIŠĆAVATE

Mislim da japanska reč „*mottainai*” (osećaj stida zbog rasipništva) može biti opasna. Njeno osnovno značenje sugerise štetu koja je nanesena suštini nečega. I svedočenje takvoj šteti zadaje nam bol. Divno je što Japanci tako razmišljaju i često koriste tu reč u svakodnevnom životu (ja je koristim kada govorim svojoj deci da pojedu sav pirinač), ali to može delovati kao prepreka za pitanje: „Da li ću zaista koristiti ovo?” To podstiče zabludu da samo ako imate nešto – i ne bacate ga – radite nešto pozitivno.

Po mom mišljenju, najbolji način da negujete nešto jeste da ga koristite. Razmislite o neželjenim poklonima koje ste stavili u ormar jer su *mottainai*. Hrana koja se kvari u frižideru jer je *mottainai*. Gomila kesa iz robnih kuća koje ste nagomilali jer su *mottainai*. Stvari koje ste stavili na prodaju na osnovu toga što su *mottainai*, ali koje se nikako ne prodaju i posrednik ih baca. Bilo bi šteta da reč *mottainai* nema više značenja od ovog – pogrešnog uverenja da je nebacanje neke stvari isto što i briga o njoj.

Zato nemojte čuvati stvari samo da biste ih čuvali. Ako cenate ideju *mottainai*, razmislite o tome da li su vam ove stvari neophodne ili ne. Ako možete da ih koristite, onda to i činite. Kada ostare, upotrebljavajte ih za nešto drugo. A zatim, kada nemaju više potencijala, potpuno ih odložite. Ovo je *mottainai* koji ima smisla. To je ono što će nam omogućiti da razvijemo vešt pristup u redukciji otpada.

ŽIVITE SVOJ ŽIVOT

Da li su Japanci uvek brinuli o stvarima koliko su mogli? Čućete neke ljude kako kažu da u Japanu postoji stari goblin

koji se zove Mottainai. To svakako zvuči kao nešto što se možda javilo u staroj japanskoj priči, ali, u stvari, ovaj goblin je izum javne TV reklame iz 1982. godine. Istinska tradicija, nasuprot tome, odnosi se na duhove koji se zovu *Tsukumogami*. Za njih se govorilo da ulaze u stare, napuštene sprave i podstiču ih na nestašluk, a poruka im je bila: „Nemojte da ne koristite stvari!”

Čini mi se da su ljudi u prošlosti bili osetljiviji prema bacanju stvari nego što smo mi danas. Bili su osetljivi na duše stvari, na njihovu suštinu (*mottai*), pa su smatrali da je gubitak (*mottai-nai*) da se ne koristi nešto što bi se moglo koristiti. Zatim, kada bi prestali da koriste stvari, potpuno i odlučno bi ih bacili. Ovo se ogleda u ceremoniji *Hari-kujo* – službi tipa rekvijema za stare igle koja se još uvek održava u nekim hramovima u Japanu.

Moje uverenje je danas isto kao što je bilo kada sam prvi put pisala ovu knjigu: potpuno i odlučno bacanje je fundamentalno. Imamo mnogo informacija na raspolaganju i skloni smo da ih sve uzmemo u obzir kako bismo došli do rešenja. Ali osećam da je najbolje, kao i u prošlosti, razmišljati u okviru onoga što je praktično i ostvarivo.

Od nas se kao pojedinaca može očekivati samo da živimo onako kako nam okolnosti dozvoljavaju. I nema razloga zašto ne bismo pokušali da stvari učinimo prijatnim i lakim za sebe. Dakle, ne morate razmišljati o životnoj sredini kada kupujete niskoenergetske proizvode – možete jednostavno misliti da će vam uštedeti novac za struju. A kada koristite sopstvenu torbu za kupovinu, razlog može biti samo izbegavanje nagomilavanja kesa iz supermarketa.